

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра культурології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЗАГАЛЬНОЇ УЧАСТІ В СУЧАСНОМУ МІСТІ

Підготовки магістра

Луцьк – 2026

**Силабус освітнього компонента «КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЗАГАЛЬНОЇ
УЧАСТІ В СУЧАСНОМУ МІСТІ»** підготовки магістра

Розробник: Шостак В.М., доцент кафедри культурології, кандидат історичних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

_____ Шостак В. М.

.Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри культурології
протокол №10 від 2 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри:

доцент Москвич О. Д.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки В12 Культурологія та музеєзнавство ОПП Культурологія. Культурна політика і міжкультурна взаємодія Освітній рівень Другий (магістерський) рівень	Вибірковий
Кількість годин/кредитів _120_ / _4_		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
ІНДЗ: <u>є/немає</u>		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
Мова навчання українська	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: залік	

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Шостак Віктор Михайлович

Науковий ступінь: кандидат історичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри культурології

Контактна інформація: моб. тел. 0634438749,

ел. адреса: shostakvictor4@gmail.com

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

II. Опис освітнього компонента

1.Анотація курсу. Силабус вибіркового освітнього компонента «Культурна політика загальної участі в сучасному місті» складений урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня, відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія. Культурна політика і міжкультурна взаємодія» підготовки магістра за спеціальністю «Культурологія та музеєзнавство». Предметом вивчення є основні проблеми, можливості і перспективи при створенні політики загальної участі в сучасному місті. Передбачається вивчення методики аналізу культурних потреб мешканців міста, здобувач отримає навички визначення головних учасників міської культурної політики і створення відповідального управління для досягнення якісних змін в культурному середовищі міста. Вивчатимуться головні

стратегії управління культурною сферою на рівнях концептуально-теоретичного осмислення та інституційно-практичного втілення. Буде проаналізований можливий розподіл ролей у формуванні культурної політики розширеної участі, процедури складання мапи культурних ресурсів, особливості моніторингу та оцінки етапів співучасті громадян у створенні нового культурного простору.

2. Метою викладання ОК «Культурна політика загальної участі в сучасному місті» є ознайомлення здобувачів з основними етапами і формами регулювання культурного простору сучасного міста та регіональними особливостями цього процесу. Пріоритетом вивчення є визначення цілей і ефективних інструментів міської культурної політики, яка спрямована на різні групи населення. Серед головних завдань найбільш значимими є : оволодіння методикою аналізу культурних потреб, розвитку культурних стратегій та визначення головних учасників створення енергійного та відповідального управління; сформувати вміння створювати групи головних експертів, класифікувати робочі завдання та дотримуватись максимальної публічності і видимості дій на всіх етапах втілення міської політики загальної участі. Складання мапи культурних ресурсів стане вагомим чинником забезпечення загального і широкого використання культури, її здобутків та цінностей. Наступне завдання- це сформувати навички розробки стратегічного плану, який передбачає використання та розвиток людських і матеріальних ресурсів, постійну комунікацію з громадськістю. Моделювання роботи клубу культурних дискусій буде сприяти формуванню навичок обговорення наявних проблем, проектів та ініціатив.

3. Soft skills.

По закінченні курсу здобувачі повинні:

знати :

- поняття, складники і механізми міської культурної політики загальної участі;
- особливості діяльності базової мережі закладів культури;
- історію і сучасні моделі управління культурою в містах;
- етапи і форми реалізації стратегії культурного розвитку міста в просторі і часі;
- методика створення політики загальної участі, культурного планування та інституційних інновацій.

вміти :

- оперувати основними термінами і поняттями практичного управління та планування;
- використовувати набуті знання при розробці нових культурних проектів;
- визначати економічні, соціальні, політичні та індивідуальні фактори, які впливають на ефективність культурної політики;
- провести аналіз культурних потреб, окреслити стратегічний сценарій розвитку міста, населеного пункту, району;
- визначити базові інструменти культурної політики, ресурси та очікувані результати.

У сучасній урбаністиці культура – це не розваги, а те що об'єднує громаду,

тому тут головна «м'яка» навичка – здатність будувати довіру. Серед інших навичок, які мають здобути студенти:

- ✓ Комунікація
- ✓ Вміння вести дискусію
- ✓ Інклюзивне мислення
- ✓ Емпатія та вміння проводити аудит доступності
- ✓ Вміння управляти конфліктами
- ✓ Децентралізація прийняття рішень
- ✓ Політична грамотність

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практик (Семінари)	Консультації	Самостійна робота	Форма контролю/ Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Поняття і механізми культурної політики загальної участі.						
Тема 1. Поняття культурної політики загальної участі: визначення, складники, механізми.	7	1			5	
Тема 2. Антикризове управління і організація нових творчих платформ.	8	1		1	5	
Тема 3. Визначення пріоритетних дій, культурних потреб і головних учасників культурної політики міста.	8		2	1	6	ДС/10
Тема 4. Створення групи експертів, визначення робочих завдань і забезпечення публічності.	7		2		6	РМГ/10
Разом за змістовий модуль 1	30	2	4	2	22	20
Змістовий модуль 2. Основні етапи партисипативної культурної політики .						
Тема 5. Основні етапи партисипативної культурної політики.	5	1		1	4	
Тема 6. Види культурної діяльності	4	1			4	

і базові інструменти.						
Тема 7. Складання мапи культурних ресурсів.	5		2	1	4	ДС/10
Тема 8. Особливості скоординованого стратегічного планування.	6		1		4	РМГ/5
Тема 9. Новий образ і інноваційні форми розвитку міста.	4		1		2	ДС/5
Тема 10. Законодавча та нормативно-правова база міської культурної політики.	6	1			4	
Разом за змістовий модуль 2	30	3	4	2	22	20
Змістовий модуль 3. Культурні інституції міста і регулювання культурної сфери в сучасній Україні.						
Тема 11. Створення клубу культурних дискусій і майбутні шляхи розвитку.	8	1			5	
Тема 12. Структура і учасники культурної політики розширеної участі.	8		2		4	РМГ/10
Тема 13. Форми фінансування і регулювання нової партисипативної політики.	8	1		1	5	
Тема 14. Процедури моніторингу та оцінка етапів культурної політики загальної участі.	8		2		4	РМГ/10
Тема 15. Принципи регулювання і перспективи діяльності культурних установ сучасного міста.	8	1		1	4	
Разом зі змістовим модулем 3.	40	3	4	2	22	20
Змістовий модуль 4. Моделі управління культурою в сучасному місті : здобутки і перспективи Волині.						
Тема 16. Творча громада і мистецтво культурного розвитку.	10	1		1	6	
Тема 17. Місцеве управління на Волині і культурні здобутки об'єднаних територіальних громад..	10	1		1	8	

Тема 18. Особливості культурної політики Луцька та інших міст Волині.	10		2		8	ДС/10
Разом зі змістовим модулем 4.	30	2	2	2	22	10
Види підсумкових робіт						Бал
Самостійна робота (презентація, мініпроект, есе)						30
Разом	120	10	14	8	88	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Основні інструменти і складники культурної політики загальної участі.	4
2	Здійснити аналіз культурних потреб сучасного міста.	4
3	Проаналізувати міжнаціональні та міжкультурні відносини на Волині.	4
4	Проаналізувати вплив глобалізаційних процесів на транскордонне культурне співробітництво міст України.	4
5	Визначити головних учасників культурного середовища вашого міста.	4
6	Культура і мистецтво як основа інноваційного розвитку територіальних громад.	4
7	Визначте головні види культурної діяльності сучасного міста.	4
8	Проаналізуйте ефективні інструменти культурної політики європейських міст..	4
9	“Третій сектор” та діяльність Асоціації бізнесового спонсорства мистецтв в Британії.	4
10	Позитивний досвід залучення громадян в культурне життя Франції.	4
11	Культурна політика Європейського Союзу та її	3

	особливості у великих і малих містах.	
12	Законодавча та нормативно-правова база європейської культурної політики.	3
13	Народження нової парадигми української національної культури в міському середовищі.	3
14	Процедура складання мапи культурних ресурсів.	3
15	Погляди “традиційної” та “нових” місцевих еліт на реформування і управління культурним життям .	3
16	Визначте цілі і пріоритети міської культурної політики у вашому регіоні.	3
17	Місцеві територіальні громади і проблема збереження культурної спадщини.	3
18	Моделі управління культурою в сучасному місті.	3
19	Складання стратегічного плану і комунікативні звязки з громадськістю.	4
20	Проблема та пріоритети розвитку історико-культурної спадщини: система управління і законодавство.	4
21	Створення групи головних експертів і моніторинг соціокультурних процесів.	4
22	Складіть план роботи клубу культурних дискусій.	4
23	Планування очікуваних результатів в культурній політиці сучасного міста.	4
24	Складіть мапу культурних ресурсів міста Луцька.	4
	Разом	88

Орієнтовні завдання для проєкту

1. **«Картування зацікавлених сторін»** (студент має на прикладі обраного мікрорайону, громади, створити мапу «стейкхолдерів» : хто там живе, хто впливає, чий інтереси перетинаються).
2. **«Майстерня партисипації»** (розробити план зустрічі з мешканцями певного будинку, району, щодо створення спільного арт-простору, сценарій, методи залучення тих хто «проти»).
3. **«Бюджет участі»** (написати чернетку проєкту бюджету участі для міського конкурсу).
4. **«Аудит «невидимих» бар'єрів»** (на прикладі популярного закладу/

установи міста оцінити психологічну та соціальну доступність).

5. **«Чого не вистачає?»** (провести опитування та проаналізувати думки громади, мешканців будинку тощо щодо того чого не вистачає для містян, які їх реальні потреби).

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини тощо).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу у вигляді індивідуальних завдань. Якщо студент має вагомні причини, що не дозволяють йому систематично відвідувати заняття, він може перейти на вільний графік з дозволу декана факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Підготовані студентом індивідуальні завдання (*проблемні завдання, реферати, творчі роботи, есе*) мають продемонструвати поглиблене вивчення джерел, змістовність і глибину розкриття теми, творчий підхід і самостійність мислення, оригінальність висновків. За потреби студент може отримати консультацію у викладача у позааудиторний час. Студенти мають дотримуватись етичних норм академічної доброчесності та не допускати обману й академічного плагіату. Під академічним плагіатом розуміється оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (цитувannya). подання робіт, які є не вашими особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перескладання. Залік проводиться в терміни, визначені деканатом. Студентам, що не з'явилися на залік з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом. Третя й остання спроба складання заліку відбувається за присутності комісії з трьох викладачів, яких визначає деканат, включаючи викладача, який викладав дисципліну.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль, завданням якого є перевірка студентами вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, формування вміння самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення і інтерпретації; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;

- контроль за виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

Якщо студент хоче отримати більшу кількість балів, він може дібрати бали, виконавши певні види робіт. Здати матеріал з лекційного чи семінарського заняття, написати есе, опрацювати наукову статтю чи монографію, зробити презентацію, знайти відео та інтернет матеріали з пройдених тем та інше. Заохочується усна робота студента, його відповіді на питання, участь у дискусіях, дебатах, робота в малих групах та інше.

Здобувач має можливість порушити будь-яке питання, яке має стосунок до процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуте відповідно до попередньо визначених процедур в Університеті. Для врегулювання конфліктів у навчальному та освітньому процесі керуємося «Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки», п. 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі» (<https://hell.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/inline-files/polozhennya-pro-poryadok-i-protsedury-vyrishennya-konfliktnykh-sytuatsiy.pdf>).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. За наявності документа про опанування сертифікатного курсу, що за проблематикою дотичний до тематики ОК, здобувач освіти може звернутися із заявою в деканат про перезарахування окремих тем чи модулю з ОК (згідно з кількістю годин, зазначених у сертифікаті). Докладнішу інформацію про процедуру визнання таких результатів навчання можна отримати за покликанням: «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» <https://lnk.ua/5V1RZ6YNd>

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Питання до заліку

1. Поняття культурної політики загальної участі: визначення, складники, механізми.
2. Антикризове управління і організація нових творчих платформ.
3. Основні типології визначення управління культурою в сучасному місті.
4. Стратегія розвитку культури в контексті “людського розвитку”.
5. Створення групи експертів, визначення робочих завдань і забезпечення публічності.
6. Стандарти в управлінні культурою сучасного міста.
7. Визначення пріоритетних дій, культурних потреб і головних учасників культурної політики міста
8. Національна ідея та форми ідентичності в міському культурному середовищі України.

9. Основні етапи партисипативної культурної політики та глобалізаційні процеси.
10. Базові інструменти проведення ефективної культурної політики в місті.
11. Підтримка культури в Україні на рівні регіонів і місцевого самоврядування.
12. Складання мапи культурних ресурсів і формування громадської політики в культурній сфері.
13. Особливості скоординованого стратегічного планування в процесі культурного життя.
14. Результати і наслідки американської моделі управління міською культурою загальної участі.
15. Діяльність Ради Мистецтв Великої Британії. Новий образ сучасного міста.
16. Інноваційні форми підтримки культурних закладів Британії. Історія формування культурної політики.
17. Законодавча та нормативно-правова база міської культурної політики в Україні.
18. Форми підтримки міської культури у Франції: позитивний і негативний досвід.
19. Створення клубу культурних дискусій і майбутні шляхи розвитку міста.
20. Культурна ситуація міста в пострадянський час.
21. Модернізація культурної політики в сучасних умовах.
22. Структура і учасники культурної політики розширеної участі.
23. Міська культура і глобальні процеси.
24. Оновлення орієнтоване на культуру в сучасному місті.
25. Децентралізація — нова форма стратегії розвитку культури.
26. Зміни в культурному середовищі російських міст.
27. Розробка культурної стратегії міста Пловдива.
28. Культурні проекти в малих містах Європи : участь громадян у місцевому розвитку на основі культури.
29. Культура і права людини. Формування четвертої опори.
30. Процедури моніторингу та оцінка етапів культурної політики загальної участі.
31. Культурний плюралізм у розв'язанні місцевого / глобального питання.
32. Культурне розмаїття і нова парадигма культурної політики.
33. Хартія участі громадян у формуванні соціокультурної стратегії.
34. Концепція громадянства в європейській культурній політиці 2 пол. ХХ ст.
35. Культурне планування та інституційні інновації в умовах подолання кризи.
36. Міське управління на Волині і культурні здобутки об'єднаних територіальних громад.
37. Особливості культурної політики Луцька та інших міст Волині.
38. Різновиди стратегічного плану: формування культурної політики розширеної участі.
39. Головні чинники і принципи європейської культурної політики.
40. Європейське культурне право та міська культура громадянської участі.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бичко А., Бичко І. Культурна політика в умовах глобалізаційних викликів : монографія. Київ : Видавець Олег Філюк, 2022. 210 с.
2. Войтюк Т. Партиципація як інструмент формування культурного ландшафту сучасного міста. *Культурологічна думка*. 2021. № 19. С. 45–53.
3. Дробот С. Соціально-культурна активність міських громад: європейський досвід та українські реалії. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. № 2. С. 112–118.
4. Культурна політика та мистецька освіта в контексті євроінтеграційних процесів : зб. наук. пр. / за заг. ред. О. В. Олійника. Львів : Світ, 2024. 340 с.
5. Муніципальна культурна політика: механізми залучення громади : посібник / уклад. О. М. Петренко. Вінниця : Твори, 2023. 156 с.
6. Берегова О. М. Світова культура і мистецтво у просторі постмодерну : монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2021. 368 с.
7. Герасименко О. В., Кузнецова І. В. Культурна політика та креативні індустрії в умовах цифрової трансформації суспільства. *Культура і сучасність*. 2022. № 1. С. 15–21.
8. Гриценко О. А. Культурна політика в Україні: концепції, стратегії, моделі : монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2020. 256 с.
9. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурній політиці України: від централізації до мережевої взаємодії. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. № 2. С. 3–9.
10. Місто і культура: стратегії розвитку та партисипативні практики : зб. наук. пр. / за заг. ред. С. В. Волкова. Львів : Світ, 2024. 212 с.
11. Логінова Н. М. Співучасне проектування як інструмент формування громадського простору в сучасному місті. *Містобудування та територіальне планування*. 2021. Вип. 78. С. 184–192.
12. Рен Г. Місто для людей / пер. з англ. О. Савченко. 3-тє вид. Київ : CANactions, 2020

13. Креативні міста: методичні рекомендації щодо приєднання українських міст до Мережі креативних міст ЮНЕСКО/ Міністерство Культури України. – К., 2019. – 13 с. – Режим доступу: <https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/403/city.pdf>.
14. Шостак В.М. Луцьк – місто культури і творчості./ В.М.Шостак//Актуальні проблеми розвитку культури, мистецтва та освіти. Збірник матеріалів. Наукові читання.-Луцьк, 2020.-С.102-104.
15. Шостак В.М. Культурна політика України та Європейського Союзу: відповідність змісту та перспективи реалізації. /Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.2023. №1.С.81-85.
16. Шостак В.М., Москвич О.Д. Стратегічні підходи до управління ризиками соціокультурного проектування в умовах невизначеності зовнішнього середовища./ Інвестиції: практика та досвід./Науково-практичний журнал.2023.№14.С.97-100.
17. Шостак В.М, Москвич О.Д. Креативний маркетинг у розвитку туристичних дестинацій. Економіка та суспільство. 2024. No 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3718>
18. Шостак В.М. Культурна політика і культурна спадщина: досвід соціокультурного проектування в Україні та країнах Європи. Розділ 25. Колективна наукова монографія « Культурні і мистецькі практики: світовий і український контекст» МОН України, Академія Поморська в Слупську, ВНУ ім.Лесі Українки, Центр українсько-європейського наукового співробітництва, Київський НПУ ім.Михайла Драгоманова(622 с.).2023. Власний внесок С.542-581.
19. Florida R. The New Urban Crisis: Gentrification, Segregation, and the Future of Our Cities. Updated Edition. Basic Books, 2021. 352 p. (англ.)
20. Participatory Cultural Policy: Models and Strategies in Post-Pandemic Era / ed. by L. Smith, J. Miller. London : Routledge, 2025. 280 p. (англ.)

Електронні ресурси та звіти

1. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> .
2. European Cultural Foundation. Annual Report 2023: Cultural Democracy and Public Spaces. 2024. URL: <https://culturalfoundation.eu/reports> .
3. Культурна децентралізація: кейси українських громад (2021–2024) : звіт аналітичного центру. URL: <https://culture.gov.ua/analytics>
4. Participatory Cultural Policy in the European Context : report / European Commission ; ed. by L. Bonet. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2022. 145 p.
5. Cultural Democracy and Participatory Governance : collection of articles / ed. by J. Klaić, M. Dragičević Šešić. Paris : UNESCO Publishing, 2023. 280